

ISSN 266986

Miskolczi Technológiai és Informatikai Egyetem

Technológiai és Informatikai Egyetem

Miskolczi Technológiai és Informatikai Egyetem

Dr. Vámos Endréné dr. Vigyázó Lillyt köszöntjük 90. születésnapja alkalmából

Budapesten született 1923. november 4-én. Érettségi után a budapesti tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának volt hallgatója 1941-től 1945-ig. Ezután a Kar Kolloidkémiai és Kémiai Technológiai Intézetében doktori disszertációt készített Buzágh Aladár professzor vezetése mellett. Ennek megvédése alapján 1948-ban bölcsészdoktori oklevelet nyert.

Tudományos kutatói pályáját a külkereskedelemben töltött mintegy másfél év után, 1949. novemberében kezdte meg az Erjedésipari Kutatóintézetben, amelyben 1964 február 1-ig dolgozott, kezdetben, mint tudományos segédmunkatárs, 1954-től, mint tudományos munkatárs, majd 1960-ától, mint tudományos főmunkatárs. Itt elsősorban a melasz alapú szeszes erjedés optimalizálásával, kisebb mértékben a gabona-alapú szeszferjesztéssel, továbbá a melasz alapú citromsav-fermentációval foglalkozott. A hazai élelmiszeripari kutatásban az elsők között alkalmazta az akkor még viszonylag nem régen ismert papírkromatográfiát. Mintegy 14 évi munkájának legjelentősebb eredménye a V 30 élesztőtörzs bevezetése volt a hazai melasz-szeszgyárakba. Ezt a törzset, amelyet még a század vége felé is használtak, a Szovjetunió és Bulgária egyes szeszgyáraiban is bevezették. A V 30 élesztőtörzs előnyös tulajdonságainak összehasonlító vizsgálatával foglalkozó munkáit összefoglaló disszertáció alapján 1962-ben a kémiai tudományok kandidátusa tudományos fokozatot nyerte.

1964 februárjától 1965 decemberéig a Gyümölcs-Zöldség Raktárfejlesztési és Technológiai Szövetkezeti Iroda technológiai osztályának vezetőjeként a kertészeti termékek tárolásának kérdéseivel foglalkozott.

1965 őszén meghívást kapott a Központi Élelmiszeripari Kutatóintézetbe (KÉKI), ahol először a Mikrobiológiai Osztály, majd megalakulásától az Enzimológiai Osztály vezetőjeként dolgozott 1982 végéig. 1983 márciusától 1984 december 31-ig megbízták az intézet tudományos igazgatóhelyettesi teendőinek ellátásával.

A KÉKI-ben munkájának három fő iránya: 1. Enzimkészítmények előállítása fermentációs úton, 2. Enzimkészítmények élelmiszeripari alkalmazása, 3. élelmiszeripari nyersanyagok szöveti enzimeinek tanulmányozása a feldolgozás során. Kutatási feladatainak megoldására először meglehetősen nagy létszámú osztályának, majd az intézet egyéb osztályainak és külső kutatóhelyek kutatóinak bevonásával munkacsoportokat alakított ki.

Mivel mindig is az alap kutatások érdekelték, ilyen jellegű munkákat is „becsempészt” munkatervébe. Ide sorolhatók az enzimkinetikai vizsgálatok, aktivitásmérő módszerek kidolgozása, továbbá enzimek és enzimkészítmények vizsgálata. Az utolsó 15 évben a növényi élelmiszer nyersanyagok szöveti enzimeinek a tárolásban és feldolgozásban játszott szerepe állt kutatásai középpontjában. Ezek eredményeinek összefoglalását adta „Növényi polifenoloxidázok és peroxidázok aktivitásának, néhány tulajdonságának és inaktiválásának élelmiszertudományi szempontjai” akadémiai doktori értekezésében, amelyet 1984-ben védett meg és amelyért a kémiai tudományok doktora fokozatot kapta.

Tudományos eredményeit 324 közleményben tette közzé. Ezek közül 159 magyar nyelven, 96 idegen nyelvű hazai folyóiratokban, 69 pedig külföldi folyóiratokban jelent meg. Az első magyar Kromatográfia című könyv, melynek Páirkromatográfia fejezetét írta, kiadói nívódíjat kapott. Papírelektroforézis című könyvének kibővített változata pedig németül, az NDK Akadmie-Verlag és a MTA Akadémiai Kiadó közös gondozásában jelent meg „Elektrophorese auf Papier und

anderen Trägern” címmel. Ezen kívül még írt könyvrészleteket, mérnöktovábbképző jegyzeteket, hosszabb tanulmányokat.

1961 és 1975 között német, angol, francia, olasz, orosz és spanyol nyelvből szerzett állami bizonyítványokat, felső fokon. Nyugdíjas korában főleg ezt a tudását tudta kamatoztatni. Még ma is tanít nyugdíjasokat angolra a Kossuth Klubban.

Ugyancsak nyugdíjasan fordult a gasztronómia felé. Összegyűjtötte és feldolgozta a családi recepteket, amelyeket sajátokkal is megtoldott. Szakácskönyve a l'Harmattan kiadó gondozásában jelent meg, 2007-ben.

A Novemberi Ankétok Munkálatainak szerkesztésében kezdettől fogva részt vett, tehát 20 éve ez jelent őszi munkacsúcsot az életében.

Prof. dr. Németh József s.k.
a MTESZ TTB elnöke

Prof. dr. Veress Gábor s.k.
a MTESZ elnöke